

בין השמשות: חלון ההזדמנויות המצטמצם

26.04.2025 | דוד מ' וינברג | written by

להיות "בתווד" לעולם אינו נוח. המרחב הערפילי, הבלתי מוגדר, בין מקום אחד למשנהו, בין אזור זמן אחד לזה שבא אחריו, בין תקופה אחת לעידן חדש, בין גישה אחת למדיניות שונה לחלוטין, מאופיין לעיתים קרובות בהיסוס, בבלבול ובטעויות.

במסורת היהודית ובהלכה, עת שכזו נקראת "בין השמשות" ☞ תקופת דמדומים שבין שקיעת החמה לבין חשיכה מלאה (המסומנת בהופעה ברורה של כוכבים בשמיים). זהו זמן בעייתי מבחינה הלכתית, שבו קבלת החלטות היא סבוכה ומבלבלת. דברים יכולים להתפתח לכל כיוון.

רגע המבחן האסטרטגי

מדינת ישראל מוצאת את עצמה ברגע אסטרטגי כזה: באזור דמדומים עמום, עם שעונים ביטחוניים קריטיים המתקתקים בכל החזיתות, מעזה ועד איראן, וגם שעונים פוליטיים בושינגטון ובירושלים; זמן שבו דברים עלולים להתפתח לכל כיוון, עם השלכות מתנגשות וסותרות באופן קיצוני.

ישראל עומדת בפרשת דרכים: בין חידוש לחימה מלאה לבין הפסקה מוחלטת של הלחימה בעזה; בין סיום סביר לסיום הרסני לסוגיית החטופים; בין מתקפה צבאית מסיבית על תשתיות הנשק הגרעיני של איראן לבין משא ומתן דיפלומטי שיאפשר לאיראן להתחמק שוב; בין התחזקות להתפוררות ממשלת נתניהו; בין מלחמת אזרחים קרה לחמה בפוליטיקה הישראלית.

המצב העכור אינו יכול להימשך זמן רב מדי באף אחת מהחזיתות הללו. אם קבלת החלטות חוץ נחרצות, כוח עליון, או טעויות כפויotes לא יסדרו את העניינים, ישראל תצטרך לקבוע את גורלה בפעולה נועזת. אכן, כל המאזן האסטרטגי של האזור לעשורים הבאים מונח על הכף, מה שהופך רגע זה לנקודת מפנה חריפה עוד יותר.

טראמפ: בין הבטחות לסתירות

מי שמחזיק בקלפים המשפיעים והמעורפלים ביותר בו-זמנית הוא נשיא ארה"ב, דונלד טראמפ. הוא מספק לישראל כמויות עצומות של נשק נחוץ שאיתו ניתן להשמיד את חמאס, תומך בנינוי אוכלוסין מעזה ("יישוב מחדש הומניטרי" של עזתים), ומפציר בישראל "לסיים את המשימה".

מנגד, ובסתירה לכך, הוא רוצה "שכל החטופים ישוחררו מייד" ושהמלחמה "תסתיים מהר". הדרך היחידה לעשות זאת היא להפסיד במלחמה ולאפשר לחמאס לשרוד כדי להילחם נגדנו שוב ביום מן הימים.

טראמפ נשבע שיביא סוף מהיר לשאיפות וליכולות ההגמוניות של איראן, עם הרס צבאי של איראן מתקרב. אולם, הוא נסוג מכך במשא ומתן "נחמד" עם הרפובליקה האסלאמית לקראת הסכם שעלול לשמר את יכולות הנשק הגרעיני הסמויות של איראן. זה יאפשר שחזור פשוט של תוכנית הפצצה בעתיד, ועלול שלא לטפל במרכיבי הכוח האיראניים האחרים (טילים, שלוחים, רשתות טרור).

להטוטים כאלה (או שמא עמימות מכוונת) יכולים להיות מקובלים למשך זמן מה. זה עשוי להיות ערמומי וחכם לזמן קצר מאוד. אבל לא ברור לי שטראמפ מבין לחלוטין את דחיפות הרגע ואת חלון ההזדמנויות הקצר שקיים לפעולה מכרעת.

האם הוא מבין שאסטרטגיית האויב, מח'אן יונס ועד טהרן ומוסקבה, היא למשוך את הדברים? זאת בעוד שהאויבים מחזקים את היכולות ההתקפיות שלהם ומערערים את המערכות האמריקאיות-מערביות-ישראליות.

זה הפחד הגדול ביותר שלי: שהארכת יתר של תקופת "בין השמשות" הנוכחית, אזור הדמדומים הלא מדויק הזה, תוביל לפירוק נוסף ברמה האסטרטגית והפוליטית. חוששני שהיסוס בעימות עם אויבים ויהירות בפינוק אויבים יובילו לקריסה ביחסי ארה"ב-ישראל ולהתפרקות בחברה ובפוליטיקה הישראלית ² שכמובן זה בדיוק מה שהאויב מקווה לו.

בינתיים, יש סימני התפוררות בכל מקום. בווינגטון, משפיענים בדלניים מפיצים שקרים על ה"אסון" שייגרם מפעולה צבאית אמריקאית נגד איראן. השדרן טאקר קרלסון טוען: "אלפי אמריקאים בוודאי ייהרגו בבסיסים ברחבי המזרח התיכון". זה מכרסם במרחב התמרון של טראמפ מול איראן.

השליח של טראמפ, סטיב ויטקוף, מדבר על הסכמי ביניים חלשים וחודשים רבים של שיחות בהמשך. הוא מוחק את הקווים האדומים של אמריקה בנוגע להעשרת אורניום איראנית בכל פעם שהוא פותח את פיו. התנהלות זו מעניקה לאיראן את מה שהיא רוצה יותר מכול ² עוד זמן להגיע ל"פריצה" לקראת פצצה גרעינית ² וכן זריקת עידוד שהיא יכולה שוב להוליך שולל שליחים אמריקאים להוטים מדי.

מה קרה למועד האחרון שהצהיר עליו טראמפ? חודשיים להסכם עם איראן "אחרת תהיה הפצצה, והיא תהיה הפצצה שכמותה הם מעולם לא ראו". ומה לגבי אזהרתו להחזיק את איראן אחראית להתקפות החות'ים מתימן?

ההידרדרות המסוכנת בכוח ההרתעה האמריקאי מתרחשת במקביל למשבר פנימי בישראל עצמה.

כשהבית נסדק מבפנים

בתל אביב, מפגינים נגד נתניהו קוראים לסיום מנהיגותו "פושעת המלחמה" ומלחמותיו "הבלתי חוקיות", ותובעים שהמערכת המשפטית תפקיע את השלטון מממשלת ישראל על ידי הטלת "נבצרות" על נתניהו. כל החלטה נוספת שנתניהו עשוי לקבל בענייני מלחמה ושלוש כבר נחשבת לבלתי לגיטימית בעיני מחנה האופוזיציה, המסלים בקצב מדאיג את מאבקו נגד ראש הממשלה.

הממשלה דוחפת שוב רפורמות משפטיות שנויות במחלוקת. היא עלולה ליפול בקיץ הזה בגלל המחלוקת על גיוס חרדים, ובכל מקרה נותרה לה רק שנה אחת עד לבחירות המחויבות על פי חוק.

צה"ל מוצא את עצמו לכוד בין יעדים סותרים: שחרור חטופים, מיגור החמאס, אספקת מזון בעזה, ודחיפה ליציאת עזתים. הצבא חייב להחזיק כוחות מילואים רבים ברמת כוונות גבוהה [?] הן לפריסה בעזה והן להתמודדות עם הסלמה אפשרית בכל החזיתות במקרה של עימות מלא יותר עם איראן. עם זאת, אין לו הוראות ברורות לגבי הפעלת מלוא כוחו.

כל אלה יחד [?] המשבר הפוליטי הפנימי, הנחיות הפעולה המעורפלות והמחלוקות השונות [?] מאיימים על יציבותה ועוצמתה של ישראל בדיוק בשעה שהיא זקוקה להחלטיות ואחדות.

לאן מכאן?

נכון שבפרספקטיבה אסטרטגית רחבה, ישראל נמצאת כעת במקום טוב בהרבה מאשר לפני 19 חודשים [?] עם חמאס במגננה, חיזבאללה מחוסל, הגנות האוויר האיראניות מנוטרלות, וצה"ל מתחזק. נכון גם שעם קצת סבלנות, ישראל עשויה לטפס אל מעמד אסטרטגי גבוה עוד יותר באזור. ונכון ששמירה על הברית האסטרטגית עם ארה"ב והיחסים העדינים עם טראמפ עשויים לדרוש סבלנות נוספת.

אבל קשה להיות סבלני כשנמצאים בתחושת אי-נוחות באזור הדמדומים. חוסר החלטיות מטריד, היסוס מדכא, והתמהמהות הרסנית במיוחד בחזית הביתית. עלות השחר או רדת החשיכה יגיעו בקרוב, וזה יחייב מהלכים חדים ונועזים.

התפרסם באתר מידה, בתאריך 28.04.2025.